

Kunstmatige zoetstoffen: een aanpasbaar risico op kanker?

Gynaecologie Onco-Gynaecologie Urologie Onco-Urologie Actualiteit Obesitas Oncologie Endocrinologie

06/04 - Volgens de recent gepubliceerde resultaten van de observationele NutriNet-Santé-studie hebben personen die relatief veel (meer dan het gemiddelde) kunstmatige zoetstoffen innemen een met 13% verhoogd risico op kanker op acht jaar, en dit in vergelijking met personen die deze zoetstoffen niet consumeren. Het betreft vooral aspartaam en acesulfaam-K. Verder was er nog een verband tussen een hoge aspartaaminname en een toename met 22% van het risico op kanker en 15% van het risico op kanker met een link naar obesitas. Ook hier in vergelijking met degenen die kunstmatige zoetstoffen innamen.

Volgens hoofdonderzoeker Dr. Charlotte Debras pleiten de resultaten niet in het voordeel van artificiële zoetstoffen als vervanger van suiker en leveren ze net argumenten aan voor het negatieve effect ervan. Het verhoogde risico op kanker strookt eveneens met bevindingen uit in vitro studies.

37% van de deelnemers consumeerde kunstmatige zoetstoffen

Van die 37% was 18,5% een kleine gebruiker en 18,5% eerder een grote gebruiker. Aspartaam was de meest courante zoetstof (58% van de consumptie), gevolgd door acesulfaam-K (29%) en sucralose (10%). Deze zoetstoffen waren hoofdzakelijk aanwezig in sojadranken (53%), tafelzoetstoffen (29%) en witte yoghurt/kaas (8%).

Na de mediane follow-upperiode van 7,7 jaar waren er 3.358 gevallen van kanker: 992 borstkankers, 403 prostaatkankers en 2.023 kankers met een link naar obesitas. De gemiddelde leeftijd van de kankerpatiënten bedroeg 60 jaar.

In vergelijking met degenen die geen zoetstoffen innamen, hadden de grote consumenten ervan een hoger algemeen kankerrisico (*hazard ratio*: 1,13 ; 95% betrouwbaarheidsinterval: 1,03 - 1,25 ; p-trend = 0,002), na aanpassing voor leeftijd,

geslacht, opvoeding, lichaamsbeweging, roken, *body mass index* (BMI), lichaamslengte, gewichtstoename tijdens de follow-up, diabetes, familiale antecedenten van kanker, aantal voedselinnames per 24 uur, calorie-inname aan de basis en consumptie van alcohol, kalium, verzadigde vetzuren, vezels, suiker, fruit, volkoren voedingswaren en melkproducten.

Na aanpassing voor deze multipale factoren, hadden de grote consumenten van aspartaam een verhoogd algemeen risico van kanker (*hazard ratio*: 1,15% ; 95% betrouwbaarheidsinterval: 1,03 - 1,28 ; $p = 0,002$) net als degenen die veel acesulfaam-K innamen (*hazard ratio*: 1,13% ; 95% betrouwbaarheidsinterval: 1,01 - 1,26 ; $p = 0,007$) in vergelijking met degenen die door het leven gingen zonder kunstmatige zoetstoffen. Grote gebruikers van aspartaam hadden een hoger borstkankerrisico (*hazard ratio*: 1,22 ; 95% betrouwbaarheidsinterval: 1,01 - 1,48 ; $p = 0,036$) en een hoger obesitaskankerrisico (*hazard ratio*: 1,15 ; 95% betrouwbaarheidsinterval: 1,01 - 1,32 ; $p = 0,026$) dan de niet-consumenten.

Een belangrijke analyse, maar met de nodige voorzichtigheid interpreteren

In een reactie op de studie zegt de Britse dieet-experte Duane Mellor "dat de studie niet bewijst dat we terug naar suiker moeten overschakelen en kunstmatige zoetstoffen en light dranken de rug moeten keren." Maar ze geeft toe dat deze zoetstoffen, net als suiker, eigen risico's inhouden. Idealiter laat men én suiker én kunstmatige zoetstoffen achterwege. Prof. Dr. John Sievenpiper (Universiteit van Toronto) zegt dat we de resultaten met de nodige voorzichtigheid moeten interpreteren. "Grote observationele studies als deze tonen eerder een risico van omgekeerde causaliteit." Ook hier is dit volgens hem een mogelijk scenario, want gebruikers van deze kunstmatige zoetstoffen streven wellicht naar gewichtsverlies. Dr. Sievenpiper en zijn team publiceerden onlangs nog de resultaten van een meta-analyse van 17 gecontroleerde gerandomiseerde studies, waaruit bleek dat gesuikerde hypocalorische en niet-calorische dranken een vervangingsalternatief voor water kunnen zijn bij mensen met overgewicht of obesitas.

Tegenstrijdige resultaten

Hoofdonderzoeker Charlotte Debras vermeldt dat recente epidemiologische en dierenstudies over het mogelijke verband tussen kunstmatige zoetstoffen en het risico van kanker tegenstrijdige bevindingen opleveren. "Kankers met een link naar obesitas zijn kankers waarbij men obesitas als een van de risicofactoren beschouwt (of van bescherming), onafhankelijk van de BMI: colorectale kanker, maagkanker, leverkanker, mond-, farynx- en larynxkanker, slokdarmkanker, borstkanker, ovariumkanker, endometriumkanker en prostaatkanker. Nog volgens Prof. Sievenpiper zou uit een recente studie blijken dat "obesitas het risico van borstkanker verhoogt bij gemenopauzeerde vrouwen maar omgekeerd zou obesitas een beschermend effect hebben bij vrouwen in de premenopauze".

[Les édulcorants artificiels : un risque de cancer modifiable ?](#)

Marlene Busko • Dit artikel werd oorspronkelijk gepubliceerd op www.medscape.com